

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

Aan de fractie van CDA mevrouw G. Heine en
Aan de fractie van VVD de heer S.W.M. Verkoijen

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake inzet handhaving bij
sportverenigingen
BEHANDELD DOOR
KMJG (Kyra) Claessen

DATUM
17 september 2025
Verzonden: 18-09-2025
TELEFOONNUMMER
06-31066989

BIJLAGEN
1
ONZE REFERENTIE
2025.03132

E-MAILADRES
Kyra.Claessen@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte mevrouw Heine en heer Verkoijen,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Inleiding:

Sinds 2014 zijn gemeenten verplicht een preventie- en handavingsplan alcohol op te stellen, een verplichting die op 1 juli 2021 is opgenomen in artikel 43a van de geactualiseerde Alcoholwet, de opvolger van de Drank- en Horecawet uit 1964, met als doel de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik te beperken en alcohol-gerelateerde overlast terug te dringen. In Zuid-Limburg is deze verplichting de afgelopen jaren vertaald naar een regionale aanpak, waarin preventie en handhaving rondom middelengebruik onder jongeren centraal staan.

Op 25 maart 2025 heeft de gemeenteraad van Maastricht ingestemd met het beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025–2028. Tevens is op deze dag een motie aangenomen waarin wordt opgeroepen tot het inzetten van beschikbare wettelijke handavingsmiddelen, het opstellen van een concreet plan van aanpak, en het informeren van de raad over proportionele acties om de naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop te verbeteren en de verkoop aan minderjarigen tegen te gaan, te raadplegen via, Motie D66-Sancties niet naleven leeftijdsgrens.

Deze informatie is verwerkt in het uitvoeringsplan dat door het college is vastgesteld op 26 augustus 2025. Conform toezegging van wethouder Garnier op 11 maart, is dit plan vóór vaststelling door het college sonderend besproken met het domein sociaal op 6 juni.

De raad is geïnformeerd over het beluit van het college met een raadsinformatiebrief op 29 augustus, te raadplegen via RIB-Uitvoeringsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen

Het college wil graag benadrukken dat de vereisten die worden genoemd in het Preventie en Handavingsplan, zoals het diploma Sociale Hygiëne en de IVA-training zijn geen lokaal beleid zijn, maar rechtstreeks voortvloeien uit de alcoholwet. De Alcoholwet stelt immers dat het schenken van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar verboden is, en dat organisaties die alcohol verstrekken hier verantwoordelijkheid in dragen. Gemeenten zijn wettelijk verplicht hierop toe te zien.

Uit het nalevingsonderzoek 2023/2024, waarin 16- en 17-jarige jongeren op diverse locaties in Zuid-Limburg aankoop pogingen hebben gedaan, komt naar voren dat slechts 14,5% van de

Schriftelijke vragen

DATUM
17 september 2025

sportverenigingen in Maastricht de regels rondom alcoholverstrekking aan minderjarigen naleeft. Deze uitkomst geeft een indicatie van het gedrag van verkooppunten en de mate waarin zij de wettelijke leeftijdsgrens respecteren. Dit zorgwekkend lage percentage vraagt om een gerichte en volgehouden inspanning van zowel de gemeente als de verenigingen.

Het college is zich terdege bewust van de druk die dit beleid legt op verenigingen die draaien op vrijwilligers. De zorgen over belasting van mensen die hun vrije tijd inzetten voor de gemeenschap zijn volkomen terecht. Tegelijkertijd staan we voor een gezamenlijke opgave: het beschermen van jongeren tegen de schadelijke gevolgen van vroegtijdig alcoholgebruik. Dat vraagt iets van ons allemaal, maar het college is ervan overtuigd dat deze verantwoordelijkheid gedragen kan worden zonder het fundament van het verenigingsleven aan te tasten. Dat vereist maatwerk, dialoog en wederzijds begrip. Controle is het sluitstuk van beleid, niet het vertrekpunt.

Daarom wordt momenteel verkend hoe de gemeente verenigingen zo goed mogelijk kan ondersteunen in hun inspanningen om geen alcohol te schenken aan minderjarigen. Momenteel zijn we een interne werkgroep aan het oprichten waarin alle betrokken beleidsmedewerkers samenkomen, waaronder ook Maastricht Sport, die het directe contact met sportverenigingen onderhoudt. Het uitgangspunt is helder: samen staan we sterk.

Vraag 1:

Kan het college onderbouwen hoe vaak en in welke mate sportverenigingen in Maastricht zich schuldig maken aan het schenken van alcohol aan minderjarigen?

Antwoord 1:

Uit het nalevingsonderzoek 2023/2024, waarin 16- en 17-jarige jongeren op diverse locaties in Zuid-Limburg aankoopogingen hebben gedaan, komt naar voren dat slechts 14,5% van de sportverenigingen in Maastricht de regels rondom alcoholverstrekking aan minderjarigen naleeft. Deze uitkomst geeft een indicatie van het gedrag van verkooppunten en de mate waarin zij de wettelijke leeftijdsgrens respecteren. Dit zorgwekkend lage percentage vraagt om een gerichte en volgehouden inspanning van zowel de gemeente als de verenigingen.

Vraag 2:

Acht het college maandelijks structurele controles en extra BOA-inzet proportioneel, gezien de ogenschijnlijk beperkte problematiek?

Antwoord 2:

De gemeente is wettelijk verplicht om toezicht te houden op de naleving van de Alcoholwet. Het lage nalevingspercentage van 14,5% maakt duidelijk dat de problematiek niet beperkt is. Het lokale addendum beschrijft dat er vanuit de gemeente aanvullende controles zullen plaatsvinden bij zowel de horeca als bij de sportverenigingen. Handhaving wordt gezien als het sluitstuk van preventie. De inzet is niet willekeurig, maar vloeit voort uit een vastgesteld uitvoeringsplan, dat maatwerk en dialoog vooropstelt.

Schriftelijke vragen

DATUM
17 september 2025

Vraag 3:

Is het college van mening dat de beperkte hoeveelheid uren die onze Boa's ingezet kunnen worden op geen enkele manier een grotere maatschappelijke impact kunnen realiseren?

Antwoord 3:

Ook binnen beperkte capaciteit kunnen gerichte controles en zichtbare aanwezigheid van Boa's bijdragen aan bewustwording, naleving en gedragsverandering. Juist de wetenschap dat er toezicht plaatsvindt, werkt preventief en versterkt de norm dat alcohol schenken aan minderjarigen niet acceptabel is. Het college erkent dat de beschikbare handhavingscapaciteit beperkt is, en dat dit vraagt om scherpe keuzes en prioritering. Binnen die kaders wordt ingezet op een strategische en proportionele aanpak, waarbij handhaving het sluitstuk vormt van een bredere preventieve benadering. De maatschappelijke impact van Boa's zit niet alleen in het aantal uren, maar ook in de kwaliteit, zichtbaarheid en timing van hun inzet.

Vraag 4:

Is het college zich bewust van de druk die deze regels leggen op verenigingen die draaien op vrijwilligers?

Antwoord 4:

Ja, het college erkent dat de uitvoering van de Alcoholwet druk kan leggen op het vrijwilligersbeleid binnen sportverenigingen. We begrijpen dat veel verenigingen draaien op de inzet van betrokken inwoners die hun vrije tijd geven aan de gemeenschap. Tegelijkertijd zijn deze regels niet nieuw, zoals gezegd vloeit dit voort uit de alcoholwet, die reeds langer bestaat. Het college gaat ervanuit dat deze druk niet onoverkomelijk is. Met de juiste ondersteuning, duidelijke communicatie en praktische hulpmiddelen is het mogelijk om de naleving van de wet te combineren met een gezond en vitaal verenigingsleven.

Vraag 5:

Hoe verhoudt deze maatregel zich tot het bestaande tekort aan vrijwilligers in de sport- en verenigingssector?

Antwoord 5:

Zie antwoord 4. Het college gelooft dat de gezamenlijke opgave om jongeren te beschermen kan worden gedragen zonder het fundament van het verenigingsleven aan te tasten. Daarom gaan beleidsmedewerkers verkennen hoe de gemeente verenigingen zo goed mogelijk kan ondersteunen in hun inspanningen om geen alcohol te schenken aan minderjarigen. De rolverdeling wordt gezien als een gezamenlijke aanpak van de gemeenten, professionals, en inwoners, inclusief jongeren zelf.

Vraag 6:

Verwacht het college dat het verplicht inzetten van gecertificeerde vrijwilligers (met Verklaring Sociale Hygiëne of IVA-training) structureel haalbaar is bij met name kleinere verenigingen?

DATUM
17 september 2025

Antwoord 6:

De verplichting om te werken met gecertificeerde vrijwilligers, die in het bezit zijn van een verklaring Sociale Hygiëne of een IVA-training, vloeit rechtstreeks voort uit de Alcoholwet. Deze wet stelt duidelijke eisen aan organisaties die alcohol verstrekken, ongeacht hun omvang. Het college erkent dat dit voor kleinere verenigingen een uitdaging kan zijn, maar benadrukt dat het hier gaat om wettelijke kaders waar de gemeente op moet toezien.

Vraag 7:

Hoeveel extra handhavingscapaciteit wordt hiervoor vrijgemaakt (in fte's, uren, en/of budget)?

Antwoord 7:

Op dit moment vinden er controles plaats vanuit de gemeente, voortvloeiend uit de wettelijke verplichtingen van de Alcoholwet. De handhaving wordt uitgevoerd binnen de beschikbare capaciteit.

Hoewel er geen sprake is van een uitbreiding in fte's, wordt binnen de bestaande formatie extra aandacht gegeven aan toezicht op alcoholverstreking aan minderjarigen. Dit gebeurt in combinatie met preventieve maatregelen en ondersteuning, zodat handhaving effectief en proportioneel blijft.

Vraag 8:

Welke andere handhavingstaken komen hierdoor mogelijk in het gedrang?

Antwoord 8:

Vanuit handhaving vindt zorgvuldige prioritering plaats zodat inzet blijft afgestemd op urgentie, mogelijke risico's en maatschappelijke impact.

Vraag 9:

Waarom is in dit geval wel capaciteit beschikbaar voor structurele controles, terwijl uit diverse rapporten – zoals de Rekenkamer Maastricht en gemeentelijke begrotingen – blijkt dat de handhavingscapaciteit structureel beperkt is en niet toereikend is voor andere urgente taken zoals openbare orde, veiligheid en woonfraude?

Antwoord 9:

Het college onderkent dat de handhavingscapaciteit beperkt is, zoals ook benoemd in rapporten van de Rekenkamer Maastricht en in de gemeentelijke begrotingen. Tegelijkertijd geeft het nalevingsonderzoek 2023/2024 aanleiding tot zorg over de mate waarin sportverenigingen in Maastricht de regels rondom alcoholverstreking aan minderjarigen naleven. Ook binnen de horeca is de naleving onvoldoende. Dit lage percentage rechtvaardigt het besluit om structurele controles uit te voeren. De afweging en prioritering van handhavingstaken ligt bij de afdeling Handhaving, die binnen de beschikbare capaciteit keuzes maakt op basis van urgentie, maatschappelijke impact en wettelijke verplichtingen.

DATUM
17 september 2025

Vraag 10:

Hoe ziet het college de rolverdeling tussen gemeente, ouders en verenigingen bij het voorkomen van alcoholgebruik door minderjarigen?

Antwoord 10:

Het college ziet het niet schenken van alcohol aan minderjarige als gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ouders hebben een opvoedkundige rol, verenigingen een signalerende en normstellende functie, en de gemeente faciliteert, ondersteunt en handhaaft waar nodig. Door deze driehoek te versterken via communicatie, educatie en samenwerking, ontstaat een robuust vangnet voor jongeren.

Vraag 11:

Is het college het met ons eens dat overregulering hier juist averechts kan werken en jongeren kan verplaatsen naar plekken zonder toezicht?

Antwoord 11:

Zie antwoord 10. Er is geen sprake van overregulering: de intensivering van controles is gebaseerd op zorgwekkend lage nalevingscijfers. Juist door toezicht te combineren met ondersteuning en samenwerking is het doel een veilige, sociale omgeving te creëren waarin verantwoord alcoholbeleid wordt nageleefd. Daarbij gaat het niet om nieuwe gemeentelijke regels, maar om al langer bestaande landelijke wetgeving.

Vraag 12:

Op welke wijze worden verenigingen die wél goed omgaan met alcoholbeleid daadwerkelijk erkend of beloond?

Antwoord 12:

De gemeente erkent dat positieve stimulering vaak effectiever is dan bestraffing. Daarom wordt momenteel onderzocht hoe verenigingen die de regels rondom alcoholverstrekking wél naleven op een zichtbare en betekenisvolle manier erkend en beloond kunnen worden. In het huidige nalevingsonderzoek wordt geen onderscheid gemaakt op het niveau van individuele sportverenigingen, maar gekeken naar het totaalbeeld per sector. Dat maakt het op dit moment lastig om gericht te belonen. Toch is het college ervan overtuigd dat het zichtbaar maken van goed voorbeeldgedrag kan bijdragen aan een cultuurverandering.

Vraag 13:

Is het college bereid de samenwerking met verenigingen te versterken door te investeren in ondersteuning (bijv. training, communicatiemiddelen) in plaats van primair te sturen op controle?

Antwoord 13:

Ja. Zoals ook blijkt uit het preventie- en handavingsplan zet de gemeente in op ondersteuning en samenwerking. Controle is het sluitstuk van beleid, niet het vertrekpunt. Momenteel is de gemeente bezig met het oprichten van een interne werkgroep waarin alle betrokken beleidsmedewerkers samenkomen, waaronder ook Maastricht Sport, die het directe contact met sportverenigingen onderhoudt. Deze werkgroep heeft als doel om gezamenlijk te verkennen hoe verenigingen het beste gefaciliteerd kunnen worden bijvoorbeeld via trainingen, communicatiemiddelen en praktische ondersteuning.

DATUM
17 september 2025

Vraag 14:

Heeft het college een maatschappelijke effectanalyse gemaakt van het risico dat kantines moeten sluiten en daarmee hun sociale functie verliezen?

Antwoord 14:

Nee, Het college is zich bewust van de belangrijke sociale functie die sportkantines vervullen binnen verenigingen en buurten. Tegelijkertijd staan we pal voor de bescherming van jongeren: alcohol schenken onder de 18 jaar is niet acceptabel. We vertrouwen erop dat we deze opgave gezamenlijk kunnen dragen, samen met de sportverenigingen en niet ten koste van de verenigingen, die draaien op vrijwilligers en het hart van de stad vormen. Door in te zetten op ondersteuning, dialoog en maatwerk, bouwen we aan een stad waarin zowel het verenigingsleven als verantwoord alcoholbeleid hand in hand gaan.

Vraag 15:

Hoe voorkomt het college dat deze aanpak leidt tot verdere terugloop van het vrijwilligersbestand, of zelfs het opheffen van activiteiten?

Antwoord 15:

Zie antwoord 14

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

W.A.G. Hillenaar
de Burgemeester

en

Jeroen Hoenderkamp
Wethouder WMO, Welzijn, Sociale Zaken en Gezondheid

Schriftelijke vragen

Bijlage 1- Nalevingsonderzoek

Nalevingsonderzoek Alcoholwet – Zuid-Limburg 2023

Het nalevingsonderzoek rondom de Alcoholwet vindt in de regel eens per drie jaar plaats. De uitkomsten van dit onderzoek vormen een belangrijke basis voor het opstellen van een nieuw preventie- en handhavingsplan. In het najaar van 2023 is in Zuid-Limburg een grootschalig onderzoek uitgevoerd naar de naleving van de leeftijdsgrens bij de verkoop van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar.

Tijdens dit onderzoek zijn op diverse locaties in Zuid-Limburg aankoop pogingen gedaan door 16- en 17-jarige jongeren. De resultaten geven inzicht in het gedrag van verkooppunten en de mate waarin zij de wettelijke leeftijdsgrens respecteren.

Tabel 1: Cijfers nalevingsonderzoek GGD 2023/2024

